

"Giòng Đòi"

Đào Vũ Anh Hùng

Đầu tháng 9-96, báo Ngày Nay ở Houston có đăng một lá thư, tác giả là một người đàn bà ký tên Nga (Sàigòn) gửi cho người yêu cũ Duy, tức Đại Tá Không Quân Đặng Duy Lạc, người đã viết đoản văn "Giòng Đòi" trên Đặc san Ngàn Sao của Hội Không Quân Houston, số mùa Hè 92 với bút danh Duy Lạc.

"Giòng Đòi" là một bài văn hồi tưởng về cuộc tình lỡ của tác giả trong thời niên thiếu. Đó là mối tình đầu, như rất nhiều mối tình đầu dang dở khác, ở cái thời đại mà tình yêu trai gái coi như trái cấm bởi vòng rào luân lý, và quan niệm tương giao nam nữ khắt khe của xã hội đương thời. Biết bao mối tình trong sáng, ngây thơ, chất phác, như những đóa hoa yêu hoa lệ nở rộ rứt ròi, rồi tan vỡ, để lại trong văn chương nhiều chuyện tình đắm lệt, dư âm còn mãi đến bây giờ.

Trong phần giới thiệu, Ngày Nay viết: "... Tác giả (Duy Lạc) kể lại mối tình đầu của mình vào thời niên thiếu, lúc cấp sách đến trường huyện với một người con gái tên Nga học cùng lớp. Lúc đó, vào dịp toàn dân kháng Pháp, 1945. Thời thế sau đó đổi thay, ông Duy Lạc vào Nam, rồi trở thành một Sĩ quan Không Quân Việt Nam Cộng Hòa. Còn cô Nga trở thành một người lính của phía bên kia, vượt Trường Sơn vào Nam .

Chuyện không ngờ là tờ Ngàn Sao lọt được về Sài Gòn, và cô Nga ngày xưa được đọc bài "Giòng Đòi" và sau đó, viết một bài chuyện ra ngoài với tên "Hồi Âm Giòng Đòi"... Đây là một bức thư tâm tình riêng tư giữa hai người bạn lòng, nhưng tình tiết ghi lại một giai đoạn phân ly nghiệt ngã của đất nước..."

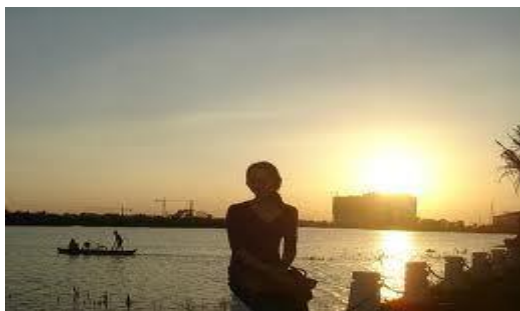
Bài "Hồi Âm Giòng Đòi" đăng trên Ngày Nay đã gây một xôn xao dư luận, nhất là trong dư luận Không Quân. Ở một vài nơi, có những báo khác đăng lại. Đây là chuyện tình cảm động của thế hệ chúng ta, với đầy đủ tính cách bi thương, lãng mạn, chung thủy và đắm thắm biết bao, trong bối cảnh đau thương của đất nước, với cuộc phân tranh đối đầu chủ nghĩa, huynh đệ tương tàn.

Lý Tưởng đăng lại bài văn "Hồi Âm Giòng Đòi", vì thứ nhất, ngoài tính chất bi thảm của một câu chuyện đầy bi thảm, còn vì cái đoạn kết bất ngờ và đau xót là Đại Tá Đặng Duy Lạc đã chết đường đột, ít ngày sau khi bài báo được phổ biến. Có thể chẳng, lá thư tình gửi muộn đã làm anh rúng động và cảm xúc, vì ăn năn, hờn trách mình ngày xưa đã rứt ròi, yêu không dám ngỏ và đã hiểu lầm, hóa nên cuộc tình thành chia biệt 40 năm...?

Nỗi riêng nhớ ít tưởng nhiều... (Kiều)

Phải chăng chính cái tâm "quán tưởng" theo kinh Phật mà Nguyễn Du đề cập đến rất nhiều lần trong truyện Kiều, đã khiến con người nòi tình nghệ sĩ Đặng Duy Lạc tưởng tượng thêm ra những tình tiết đẹp để cho mối duyên dang dở, để càng nặng lòng tiếc nuối, âu sầu, đắm đuối mình trong niềm ai oán với trò chơi nghiệt ngã của định mệnh? Anh khổ đau, dần vật bởi giòng chữ bụi ngùi thương tội "Anh đã từ phương xa lại, mình gặp gỡ nhau, anh gieo vào lòng em một vết thương, rồi anh lẳng lẳng ra đi

không một lời từ biệt..." khiến "Anh Duy thân mến" của Nga đã bơi ngược giòng đời, day dứt niềm thương, đem xuống tuyền đài mỗi tình đặng đặng chưa tan.

Thứ nữa, "Hồi Âm Giòng Đời" của Nga Sài Gòn có một giá trị văn chương cao vượt trên "Giòng Đời" của Duy Lạc khó mà phủ nhận. Người nữ đó đã sống hết ngả truân chuyên, trôi cuốn theo giòng cuồng lưu vận nước, vô độ thảm thương hơn thân phận Thúy Kiều, khổ đau và tủi nhục trên cả Lara trong "Dr. Jivago", vượt xa cơn khốn khó của Catherine Barkley trong "A Farawell To Arms". Những nhân vật nữ đa truân của văn chương nhân loại. Người đàn bà tên Nga đã cho đi ở lứa tuổi thanh xuân đẹp để đó, cả cuộc đời nàng vì lý tưởng thiêng liêng dành cho đất nước, thủy chung ôm giữ mỗi tình đầu cam lặng cùng niềm u oán... Để bốn chục năm sau, bàng hoàng sống lại nguyên tròn cảm giác bồi hồi xưa cũ, nửa đêm ngồi viết lá thư dài, gửi "Anh Duy dấu yêu" những lời nồng nàn tha thiết, bây giờ mới ngỏ... Để tìm người tình năm xưa quặn thắt và đau buốt nhức, tay cầm tờ thơ cũng run lên, như trước đây, bên trời xa mù tấp, Nga cũng run lên "còn hơn bị B-52 trải thảm", khi đọc "Giòng Đời" trên giai phẩm Ngân Sao.

Thiên tình sử đã được viết ra bằng những giòng chữ đầm đìa ngán lợ, văn chương tới độ chân thành, cảm động, khiến hoe rưng người đọc. Thêm vào đó, "Hồi Âm Giòng Đời" còn là một tác phẩm sâu sắc, tát thẳng vào mặt chế độ với những giòng chữ viết ra từ một người theo cách mạng... Đó là tâm trạng náo nức của "người đàn bà góa bụa mái tóc đã bắt đầu điểm sương ngồi viết thư cho người bạn tình xa cách nửa vòng trái đất...

"Hồi Âm Giòng Đời" nói lên đầy đủ cái thảm kịch của thế hệ chúng ta, của phần số đau thương bất hạnh dân tộc ta gánh chịu. Lý Tưởng trân trọng mời bạn đọc theo dõi và cảm xúc với từng giòng chữ phô diễn chân thành tâm trạng người viết, để hiểu tại sao cái khổ đau ray rứt đã khiến ông Đại Tá Phi công Khu trục Đặng Duy Lạc không gượng nổi, phải từ giả anh em, từ giả bạn bè để ra đi mang theo tình yêu thánh hóa sang bên kia thế giới...

Đào Vũ Anh Hùng

Nguồn: <https://hung-viet.org/a20303/giong-doi>

www.vietnamvanhien.org

VIỆT NAM VĂN HIẾN

www.vietnamvanhien.info

TỦ SÁCH VĂN HIẾN VỚI HƠN 8800 TÁC PHẨM